

Parlamentul României
Senat
Secretar General

Memorandum intern

Către:	Biroul Permanent al Senatului
De la:	Secretar general al Senatului Domnul Mario-Ovidiu Oprea
Tema:	Proiecte de Hotărâre ale Senatului privind consultarea parlamentelor naționale, conform prevederilor Protocolului (nr. 1), anexat Tratatului de la Lisabona

Vă înaintăm proiectele de Hotărâre ale Senatului privind consultarea parlamentelor naționale pentru următoarele documente europene cu caracter nelegislativ (Protocolul nr.1, anexat Tratatului de la Lisabona):

1. COM(2024) 470 final - Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Comunicarea privind Planul de creștere pentru Republica Moldova
2. COM(2024) 690 final - Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE

pentru a fi înscrise pe ordinea de zi a ședinței plenului Senatului.

Anexe: proiectele de Hotărâre ale Senatului și rapoartele Comisiei pentru afaceri europene

Parlamentul României Senat

PROIECT

HOTĂRÂRE

**referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Comunicarea privind Planul de creștere pentru Republica Moldova
COM(2024) 470 final**

În temeiul dispozițiilor art. 67 și art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, precum și ale *Protocolului (nr. 1) privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană*, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

În baza raportului Comisiei pentru Afaceri Europene nr. LXII/51/26.02.2025,

Senatul adoptă prezenta h o t ă r ă r e.

Art.1. - Senatul României

(1) constată că:

- a) documentul evidențiază decalajul semnificativ de convergență al Republicii Moldova față de UE (doar 29 % din produsul intern brut mediu al Uniunii), precum și capacitatea redusă de a stimula creșterea economică și de a implementa reformele necesare, puternic afectată de factori precum: pandemia de COVID-19; războiul de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei; încercările Federației Ruse de destabilizare a Republicii Moldova prin campanii de dezinformare; constrângerile de natură energetică și economică;
- b) în lipsa unui sprijin politic și economic decisiv, Republica Moldova nu va putea să înregistreze progrese rapide pe calea aderării la UE;
- c) deoarece Republica Moldova nu este acoperită de Instrumentul de Asistență pentru Preaderare, implementarea Planului o va ajuta să obțină un nivel de sprijin comparabil cu cel al altor state candidate;
- d) alinierea accelerată la legislația și standardele UE va facilita integrarea Republicii Moldova pe Piața Unică, valorificând unele dintre avantajele statutului de membru al UE înainte de aderare.

(2) Consideră:

- a) de comun acord cu Ministerul Afacerilor Externe, că:
 - i) cei trei piloni ai Planului de creștere vor accelera adoptarea și punerea în aplicare a acquis-ului, în conformitate cu metodologia de extindere în vigoare, reformele fundamentale fiind indispensabile pentru a valorifica beneficiile integrării, a atrage investiții private necesare și a genera o creștere economică sustenabilă;
 - ii) Planul de creștere relevă necesitatea acordării unui sprijin politic și economic consistent pentru susținerea procesului de aderare al Republicii Moldova și stimularea convergenței economice și sociale cu Uniunea;

- iii) cele 1,785 miliarde euro disponibile pentru perioada 2025-2027, din care 1,5 miliarde euro împrumuturi preferențiale și 285 milioane euro sprijin nerambursabil, vor asigura un nivel de sprijin comparabil cu cel al altor state candidate și vor contribui la accelerarea reformelor necesare și consolidarea accesului Republicii Moldova la Piața Unică a UE;
 - iv) mecanismul descris implică condiționarea sumelor plătite de progresele înregistrate în implementarea unei Agende de Reformă, care va trebui să fie elaborată de Republica Moldova și evaluată în vederea aprobării de către Comisie;
 - b) în conformitate cu Ministerul Finanțelor, că:
 - i) Planul va ajuta Republica Moldova în dezvoltarea unei economii de piață funcționale și deschise, capabile să facă față presiunilor concurențiale și pieței Uniunii;
 - ii) pentru a beneficia pe deplin de Planul de creștere, Republica Moldova trebuie să implementeze reforme și să asigure o abordare cuprinzătoare pe toate segmentele societății;
 - iii) o implementare eficientă va necesita un mecanism robust de coordonare interinstituțională în interiorul Republicii Moldova, care va servi drept foaie de parcurs strategică pentru investiții în următorii ani și va oferi o platformă pentru o mai bună coordonare a reformelor și investițiilor prioritare.
- (3) Subliniază:
- a) în convergență cu Ministerul Afacerilor Externe, că:
 - i) implementarea Planului, conform estimărilor Comisiei, va mobiliza investiții noi în valoare de până la 2,5 miliarde euro din partea instituțiilor financiare internaționale și a sectorului privat, va facilita crearea a aproximativ 5.000 de noi întreprinderi și va ajuta 100.000 de cetățeni ai Republicii Moldova să-și găsească un loc de muncă;
 - ii) Planul reprezintă o oportunitate importantă pentru creșterea vizibilității și conștientizării ajutorului acordat de UE pentru Republica Moldova, o mai bună interacțiune cu cetățenii și comunitățile locale contribuind la consolidarea sprijinului popular pentru implementarea reformelor necesare și continuarea parcursului european;
 - iii) un element central al Planului este instituirea Mecanismului de reformă și creștere, plata fondurilor din cadrul acestuia fiind condiționată de progresele înregistrate în implementarea Agendei de Reformă;
 - b) pe aceeași linie cu Ministerul Finanțelor, că:
 - i) alinierea accelerată la legislația și standardele UE va facilita integrarea progresivă a Republicii Moldova pe piața unică a Uniunii, ceea ce va conduce la durabilitate, creștere economică și crearea de locuri de muncă;
 - ii) interesul strategic al României este ca Republica Moldova să finalizeze procedurile de aderare și să devină membru al UE.

Art. 2.- Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din ... martie 2025, cu respectarea prevederilor art. 76 alin(2) din Constituția României, republicată.

Președintele Senatului
Mircea ABRUDEAN

București, ... martie 2025

Nr.

XXXVII | 175 | 06.03.2025

Comisia pentru Afaceri Europene

RAPORT

la

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Comunicare privind Planul de creștere pentru Republica Moldova

COM (2024) 470 final

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată, în temeiul Protocolului nr. 1, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunităților Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea 13/2008, în vederea examinării **Comunicării Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Comunicare privind Planul de creștere pentru Republica Moldova, COM (2024) 470 final.**

Comisia a dezbătut prezenta comunicare în ședința din data de 26 februarie 2025, care s-a desfășurat în format hibrid, în conformitate cu articolul 137 din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare.

În vederea examinării, au fost analizate Fișa de sinteză a Serviciului pentru afaceri europene și Notele Ministerului Afacerilor Externe și Ministerului Finanțelor.

La dezbateri au participat reprezentanții Ministerului Afacerilor Externe și Ministerului Finanțelor.

Comisia pentru politică externă și Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital nu au avut obiecții pe textul comunicării.

Descrierea comunicării

Planul de creștere pentru Republica Moldova va aborda deficiențele structurale care frânează potențialul acestui stat de creștere, prin consolidarea competitivității țării și sprijinirea investițiilor semnificative.

UE trebuie să acorde Republicii Moldova sprijinul necesar pentru accelerarea creșterii economice durabile și favorabile incluziunii și a procesului de aderare, pe baza reformelor legate de UE, prin intermediul unui Plan de creștere.

Comisia evidențiază faptul că extinderea rămâne deosebit de importantă pentru garantarea și promovarea unei Europe pașnice, stabile, puternice și unite, iar statutul de membru deplin al Republicii Moldova este în interesul politic, economic și de securitate al UE.

Planul vizează consolidarea competitivității Republicii Moldova, prin: sprijinirea investițiilor în sectorul privat și infrastructură; facilitatea dublei tranziții verzi și digitale; îmbunătățirea guvernancei economice; dezvoltarea capitalului social; promovarea statului de drept și a eforturilor de combatere a corupției.

Planul în cauză se bazează pe trei piloni majori:

- accelerarea reformelor socioeconomice fundamentale;
- consolidarea accesului la Piața Unică a UE;
- intensificarea asistenței financiare prin intermediul Mecanismului de reformă și creștere propus.

În urma examinării, membrii comisiei:

• constată că:

- documentul evidențiază decalajul semnificativ de convergență al Republicii Moldova față de UE (doar 29 % din produsul intern brut mediu al Uniunii), precum și capacitatea redusă de a stimula creșterea economică și de a implementa reformele necesare, puternic afectată de factori precum: pandemia de COVID-19; războiul de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei; încercările Federației Ruse de destabilizare a Republicii Moldova prin campanii de dezinformare; constrângerile de natură energetică și economică;
- în lipsa unui sprijin politic și economic decisiv, Republica Moldova nu va putea să înregistreze progrese rapide pe calea aderării la UE;
- deoarece Republica Moldova nu este acoperită de Instrumentul de Asistență pentru Preaderare, implementarea Planului o va ajuta să obțină

- un nivel de sprijin comparabil cu cel al altor state candidate;
- alinierea accelerată la legislația și standardele UE va facilita integrarea Republicii Moldova pe Piața Unică, valorificând unele dintre avantajele statutului de membru al UE înainte de aderare;

- **consideră că:**

- de comun acord cu Ministerul Afacerilor Externe, că:
 - ✓ cei trei piloni ai Planului de creștere vor accelera adoptarea și punerea în aplicare a acquis-ului, în conformitate cu metodologia de extindere în vigoare, reformele fundamentale fiind indispensabile pentru a valorifica beneficiile integrării, a atrage investiții private necesare și a genera o creștere economică sustenabilă;
 - ✓ Planul de creștere relevă necesitatea acordării unui sprijin politic și economic consistent pentru susținerea procesului de aderare al Republicii Moldova și stimularea convergenței economice și sociale cu Uniunea;
 - ✓ cele 1,785 miliarde euro disponibile pentru perioada 2025-2027, din care 1,5 miliarde euro împrumuturi preferențiale și 285 milioane euro sprijin nerambursabil, vor asigura un nivel de sprijin comparabil cu cel al altor state candidate și vor contribui la accelerarea reformelor necesare și consolidarea accesului Republicii Moldova la Piața Unică a UE;
 - ✓ mecanismul descris implică condiționarea sumelor plătite de progresele înregistrate în implementarea unei Agende de Reformă, care va trebui să fie elaborată de Republica Moldova și evaluată în vederea aprobării de către Comisie;
- în conformitate cu Ministerul Finanțelor, că:
 - ✓ Planul va ajuta Republica Moldova în dezvoltarea unei economii de piață funcționale și deschise, capabile să facă față presiunilor concurențiale și pieței Uniunii;
 - ✓ pentru a beneficia pe deplin de Planul de creștere, Republica Moldova trebuie să implementeze reforme și să asigure o abordare cuprinzătoare pe toate segmentele societății;
 - ✓ o implementare eficientă va necesita un mecanism robust de coordonare interinstituțională în interiorul Republicii Moldova, care va servi drept foaie de parcurs strategică pentru investiții în următorii ani și va oferi o platformă pentru o mai bună coordonare a reformelor și investițiilor prioritare;

• **subliniază:**

- în convergență cu Ministerul Afacerilor Externe, că:
 - ✓ implementarea Planului, conform estimărilor Comisiei, va mobiliza investiții noi în valoare de până la 2,5 miliarde euro din partea instituțiilor financiare internaționale și a sectorului privat, va facilita crearea a aproximativ 5.000 de noi întreprinderi și va ajuta 100.000 de cetățeni ai Republicii Moldova să-și găsească un loc de muncă;
 - ✓ Planul reprezintă o oportunitate importantă pentru creșterea vizibilității și conștientizării ajutorului acordat de UE pentru Republica Moldova, o mai bună interacțiune cu cetățenii și comunitățile locale contribuind la consolidarea sprijinului popular pentru implementarea reformelor necesare și continuarea parcursului european;
 - ✓ un element central al Planului este instituirea Mecanismului de reformă și creștere, plata fondurilor din cadrul acestuia fiind condiționată de progresele înregistrate în implementarea Agendei de Reformă;
- pe aceeași linie cu Ministerul Finanțelor, că:
 - ✓ alinierea accelerată la legislația și standardele UE va facilita integrarea progresivă a Republicii Moldova pe piața unică a Uniunii, ceea ce va conduce la durabilitate, creștere economică și crearea de locuri de muncă;
 - ✓ interesul strategic al României este ca Republica Moldova să finalizeze procedurile de aderare și să devină membru al UE.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu **unanimitatea** voturilor membrilor prezenți, formularea unui **Raport la COM (2024) 470 final**.

Comisia pentru afaceri europene supune Plenului Senatului spre dezbateră și adoptare proiectul de hotărâre privind adoptarea prezentului Raport, în conformitate cu art. 34 din Anexa la Regulamentul Senatului aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTE,
Senator Mihai Coteț

SECRETAR,
Senator Andrei - Emil Dîrlău

Parlamentul României Senat

PROIECT

HOTĂRÂRE

**referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE
COM(2024) 690 final**

În temeiul dispozițiilor art. 67 și art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, precum și ale *Protocolului (nr. 1) privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană*, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

În baza raportului Comisiei pentru Afaceri Europene nr. LXII/53/26.02.2025,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art.1. - Senatul României

- (1) constată că procesul de extindere a intrat într-o nouă etapă, caracterizată printr-un nou impuls în 2024; în urma deciziei Consiliului European din decembrie 2023 de a deschide negocierile cu Ucraina și cu Republica Moldova, la 25 iunie 2024 au avut loc primele conferințe interguvernamentale prin care s-au deschis negocierile cu ambele țări; în urma deciziei Consiliului prin care se recunoaște faptul că Muntenegru a îndeplinit criteriile de referință intermediare pentru capitolele privind statul de drept, la conferința interguvernamentală din 26 iunie 2024 s-au comunicat criteriile de referință pentru închiderea capitolelor respective; sesiunile de examinare analitică au fost finalizate atât cu Albania, cât și cu Macedonia de Nord la sfârșitul anului 2023; la 15 octombrie 2024 a fost deschis clusterul referitor la elementele fundamentale cu Albania; în martie 2024, Consiliul European a decis să deschidă negocierile de aderare cu Bosnia și Herțegovina; în decembrie 2023, Consiliul European a acordat Georgiei statutul de țară candidată, dar acțiunile întreprinse de guvernul georgian începând din primăvara anului 2024 pun în pericol traiectoria europeană a Georgiei, stopând de facto procesul de aderare; Consiliul se ocupă în continuare de cererea de aderare a Kosovo depusă în decembrie 2022;
- (2) Consideră:
 - a) de comun acord cu Ministerul Afacerilor Externe, că:
 - i) sunt de salutat evoluțiile înregistrate în cadrul procesului de extindere și menționarea, ca aspect promovat constant de România, a sprijinului UE pentru parteneri, prin intermediul Planului de Creștere pentru Balcanii de Vest, al Facilității pentru Ucraina și al Planului de Creștere pentru Republica Moldova;

- ii) extinderea rămâne un stimulente cheie al securității, păcii și prosperității pe termen lung în Europa, perspectiva de a deveni membru UE stimulând reformele și promovând reconcilierea;
- b) în conformitate cu Ministerul Apărării Naționale, că:
 - i) procesul de extindere a UE reprezintă o investiție geostrategică pentru menținerea și dezvoltarea păcii, stabilității și prosperității în Europa;
 - ii) politica urmărită de România promovează perspectiva europeană atât a partenerilor estici, cât și a statelor din Balcanii de Vest; în acest context, România susține redinamizarea extinderii UE pentru a răspunde în mod corespunzător la evoluțiile geopolitice;
 - iii) poziția României este favorabilă continuării accelerate a procesului UE de extindere, bazat pe meritele proprii ale candidaților, concomitent cu derularea procesului instituțional intern necesar pentru a pregăti primirea unor noi membri;
 - iv) zonele din Balcanii de Vest și Vecinătatea Estică sunt prioritare pentru asigurarea păcii și stabilității;

(3) Subliniază:

- a) în convergență cu Ministerul Afacerilor Externe, că:
 - i) România împărtășește evaluările Comisiei din Pachetul extindere 2024 care reconfirmă faptul că aderarea la UE rămâne un instrument cheie pentru a proiecta stabilitate, pace și securitate în Europa;
 - ii) România împărtășește concluzia Comisiei în sensul că procesul de extindere trebuie să continue pe baza meritelor fiecăruia dintre parteneri, ceea ce necesită determinare în implementarea de reforme ireversibile în toate domeniile;
 - iii) România își menține sprijinul pentru avansarea parcursului european al partenerilor din Balcanii de Vest, al Ucrainei și Republicii Moldova; viziunea strategică de redinamizare a extinderii, noul impuls dat procesului și îndeosebi deciziile istorice adoptate pe parcursul ultimului an cu privire la Ucraina și Republica Moldova, precum și pașii de redinamizare a procesului cu Muntenegru și Albania au fost acțiuni pe deplin justificate, care au produs rezultate și au determinat un ritm susținut de progrese din partea candidaților respectivi, prin angajament clar și voință politică demonstrate în aplicarea reformelor necesare pe calea integrării europene;
 - iv) România susține asistența multidimensională cuprinzătoare acordată de Comisie Ucrainei, Republicii Moldova și regiunii Balcanilor de Vest, care va sprijini partenerii UE pe parcursul lor european, inclusiv în ceea ce privește integrarea graduală și creșterea convergenței cu UE;
 - v) ca promotor tradițional al politicii de extindere, România împărtășește constatările actuale ale Comisiei și accentul pus asupra importanței obținerii unui progres constant în derularea reformelor necesare avansării parcursului european al partenerilor, în special în domeniul elementelor fundamentale care vizează statul de drept, independența și funcționarea sistemului judiciar, lupta împotriva corupției, orientarea strategică către UE a candidaților și alinierea la PESC;
- b) pe aceeași linie cu Ministerul Apărării Naționale, că:
 - i) Balcanii de Vest reprezintă o regiune istorică și geografică cu importanță strategică pentru securitatea europeană; această zonă constituie o continuă preocupare a UE atât pentru menținerea stabilității, cât și din perspectiva integrării statelor din regiune; România susține integrarea europeană a Balcanilor de Vest, pe care o considerăm a fi o necesitate strategică;

- ii) războiul de agresiune purtat de Federația Rusă asupra Ucrainei a reconfirmat rolul central al NATO pentru securitatea europeană, demonstrând și faptul că UE are un rol esențial în asigurarea securității și apărării europene, complementar acțiunilor Alianței Nord-Atlantice;
- iii) în contextul în care Federația Rusă reprezintă cea mai mare amenințare la adresa securității europene și euroatlantice, România rămâne ferm angajată în continuarea sprijinului multidimensional pentru Ucraina;
- iv) reiterăm sprijinul pentru parcursul european al Republicii Moldova, stat ce a continuat să avanseze constant pe calea aderării la UE în pofida efectelor generate de războiul de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei și a acțiunilor hibride îndreptate împotriva sa;
- v) România promovează necesitatea continuării sprijinirii Republicii Moldova în eforturile de integrare europeană, consolidare a rezilienței, democrației și statului de drept și modernizare a forțelor armate;
- vi) este de amintit că Republica Moldova a devenit prima țară care a semnat un parteneriat în domeniul securității și apărării cu UE, la 21 mai 2024;
- vii) ajutorul financiar oferit prin Facilitatea Europeană pentru Pace este esențial pentru modernizarea forțelor armate ale Republicii Moldova, fiind important ca UE să continue sprijinul susținut pentru securitatea, stabilitatea și reziliența Republicii Moldova.

(4) Recomandă:

- a) ca în comunicare, referitor la Albania, în privința necesității de intensificare a ritmului reformelor, pe palierul respectării drepturilor de proprietate să fie menționat explicit cazul "Casei Nicolae Iorga" din Saranda – Institutul Român din Albania de Studii și Cercetări Arheologice, proprietate care trebuie retrocedată statului român drept condiție pentru avansarea parcursului statului albanez spre UE;
- b) ca în comunicare, referitor la Serbia, în privința respectării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, să fie menționată explicit necesitatea ca autoritățile de stat sârbe să introducă studiul limbii române și al elementelor culturii românești în programa curriculară de învățământ pentru etnicii români din Serbia de Răsărit (Timoc) și să acorde autorizații de construcții pentru lăcașuri de cult / biserici / capele în care etnicii români timoceni să poată oficia slujbe religioase în limba maternă română, în paralel cu renunțarea, de către respectivele autorități de stat sârbe, la măsurile de inventare și promovare a așa-zisei limbi "vlahe", diferite de limba română și a așa-zisului popor "vlah", diferit de națiunea română, inclusiv în formularele de recenzare la recensăminte, drept condiții pentru avansarea parcursului statului sârb spre UE.

Art. 2.- Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar Opinia cuprinsă în prezenta hotărâre se transmite instituțiilor europene.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din ... martie 2025, cu respectarea prevederilor art. 76 alin(2) din Constituția României, republicată.

Președintele Senatului
Mircea ABRUDEAN

București, ... martie 2025

Nr.

Comisia pentru Afaceri Europene

RAPORT

la

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE

COM (2024) 690 final

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată, în temeiul Protocolului nr. 1, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunităților Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea 13/2008, în vederea examinării **Comunicării Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE, COM (2024) 690 final.**

Comisia a dezbătut prezenta comunicare în ședința din data de 26 februarie 2025, care s-a desfășurat în format hibrid, în conformitate cu articolul 137 din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare.

În vederea examinării, au fost analizate Fișa de sinteză a Serviciului pentru afaceri europene și Notele Ministerului Afacerilor Externe și Ministerului Apărării Naționale.

La dezbateri au participat reprezentanții Ministerului Afacerilor Externe.

Comisia pentru politică externă și Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională nu au avut obiecții pe textul comunicării.

Descrierea comunicării

Prezenta comunicare cuprinde o evaluare detaliată a situației actuale și a progreselor înregistrate de Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo, Muntenegru, Macedonia de Nord, Serbia, Georgia, Republica Moldova, Ucraina și Turcia, pe calea lor către aderarea la UE. Evaluările sunt însoțite de recomandări și orientări privind prioritățile de reformă.

Comisia reafirmă cu claritate faptul că obținerea statutului de membru al UE este o opțiune strategică, iar partenerii trebuie să își asume și să promoveze consecvent valorile europene, inclusiv prin orientarea lor strategică și alinierea la politica externă și de securitate comună a UE / PESC, aspect deosebit de important în noul context geopolitic.

Comunicarea menționează faptul că procesul de extindere rămâne unul bazat pe meritele proprii ale candidaților, precum și faptul că democrația, statul de drept și valorile fundamentale vor continua să rămână în centrul politicii de extindere a Uniunii.

În urma examinării, membrii comisiei:

- **constată că:**

- procesul de extindere a intrat într-o nouă etapă, caracterizată printr-un nou impuls în 2024; în urma deciziei Consiliului European din decembrie 2023 de a deschide negocierile cu Ucraina și cu Republica Moldova, la 25 iunie 2024 au avut loc primele conferințe interguvernamentale prin care s-au deschis negocierile cu ambele țări; în urma deciziei Consiliului prin care se recunoaște faptul că Muntenegru a îndeplinit criteriile de referință intermediare pentru capitolele privind statul de drept, la conferința interguvernamentală din 26 iunie 2024 s-au comunicat criteriile de referință pentru închiderea capitolelor respective; sesiunile de examinare analitică au fost finalizate atât cu Albania, cât și cu Macedonia de Nord la sfârșitul anului 2023; la 15 octombrie 2024 a fost deschis clusterul referitor la elementele fundamentale cu Albania; în martie 2024, Consiliul European a decis să deschidă negocierile de aderare cu Bosnia și Herțegovina; în decembrie 2023, Consiliul European a acordat Georgiei statutul de țară candidată, dar acțiunile întreprinse de guvernul georgian începând din primăvara anului 2024 pun în pericol traiectoria europeană a Georgiei, stopând de facto procesul de aderare; Consiliul se ocupă în continuare de cererea de aderare a Kosovo depusă în decembrie 2022;

- **consideră că:**

- de comun acord cu Ministerul Afacerilor Externe, că:
 - ✓ sunt de salutat evoluțiile înregistrate în cadrul procesului de extindere și menționarea, ca aspect promovat constant de România, a sprijinului UE pentru parteneri, prin intermediul Planului de Creștere pentru Balcanii de Vest, al Facilității pentru Ucraina și al Planului de Creștere pentru Republica Moldova;
 - ✓ extinderea rămâne un stimulent cheie al securității, păcii și prosperității pe termen lung în Europa, perspectiva de a deveni membru UE stimulând reformele și promovând reconcilierea;
- în conformitate cu Ministerul Apărării Naționale, că:
 - ✓ procesul de extindere a UE reprezintă o investiție geostrategică pentru menținerea și dezvoltarea păcii, stabilității și prosperității în Europa;
 - ✓ politica urmărită de România promovează perspectiva europeană atât a partenerilor estici, cât și a statelor din Balcanii de Vest; în acest context, România susține redinamizarea extinderii UE pentru a răspunde în mod corespunzător la evoluțiile geopolitice;
 - ✓ poziția României este favorabilă continuării accelerate a procesului UE de extindere, bazat pe meritele proprii ale candidaților, concomitent cu derularea procesului instituțional intern necesar pentru a pregăti primirea unor noi membri;
 - ✓ zonele din Balcanii de Vest și Vecinătatea Estică sunt prioritare pentru asigurarea păcii și stabilității;

- **subliniază:**

- în convergență cu Ministerul Afacerilor Externe, că:
 - ✓ România împărtășește evaluările Comisiei din Pachetul extindere 2024 care reconfirmă faptul că aderarea la UE rămâne un instrument cheie pentru a proiecta stabilitate, pace și securitate în Europa;
 - ✓ România împărtășește concluzia Comisiei în sensul că procesul de extindere trebuie să continue pe baza meritelor fiecăruia dintre parteneri, ceea ce necesită determinare în implementarea de reforme ireversibile în toate domeniile;
 - ✓ România își menține sprijinul pentru avansarea parcursului european al partenerilor din Balcanii de Vest, al Ucrainei și Republicii Moldova; viziunea strategică de redinamizare a extinderii, noul impuls dat procesului și îndeosebi deciziile istorice adoptate pe parcursul ultimului

an cu privire la Ucraina și Republica Moldova, precum și pașii de redinamizare a procesului cu Muntenegru și Albania au fost acțiuni pe deplin justificate, care au produs rezultate și au determinat un ritm susținut de progrese din partea candidaților respectivi, prin angajament clar și voință politică demonstrate în aplicarea reformelor necesare pe calea integrării europene;

- ✓ România susține asistența multidimensională cuprinzătoare acordată de Comisie Ucrainei, Republicii Moldova și regiunii Balcanilor de Vest, care va sprijini partenerii UE pe parcursul lor european, inclusiv în ceea ce privește integrarea graduală și creșterea convergenței cu UE;
 - ✓ ca promotor tradițional al politicii de extindere, România împărtășește constatările actuale ale Comisiei și accentul pus asupra importanței obținerii unui progres constant în derularea reformelor necesare avansării parcursului european al partenerilor, în special în domeniul elementelor fundamentale care vizează statul de drept, independența și funcționarea sistemului judiciar, lupta împotriva corupției, orientarea strategică către UE a candidaților și alinierea la PESC;
- pe aceeași linie cu Ministerul Apărării Naționale, că:
- ✓ Balcanii de Vest reprezintă o regiune istorică și geografică cu importanță strategică pentru securitatea europeană; această zonă constituie o continuă preocupare a UE atât pentru menținerea stabilității, cât și din perspectiva integrării statelor din regiune; România susține integrarea europeană a Balcanilor de Vest, pe care o considerăm a fi o necesitate strategică;
 - ✓ războiul de agresiune purtat de Federația Rusă asupra Ucrainei a reconfirmat rolul central al NATO pentru securitatea europeană, demonstrând și faptul că UE are un rol esențial în asigurarea securității și apărării europene, complementar acțiunilor Alianței Nord-Atlantice;
 - ✓ în contextul în care Federația Rusă reprezintă cea mai mare amenințare la adresa securității europene și euroatlantice, România rămâne ferm angajată în continuarea sprijinului multidimensional pentru Ucraina;
 - ✓ reiterăm sprijinul pentru parcursul european al Republicii Moldova, stat ce a continuat să avanseze constant pe calea aderării la UE în pofida efectelor generate de războiul de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei și a acțiunilor hibride îndreptate împotriva sa;
 - ✓ România promovează necesitatea continuării sprijinirii Republicii Moldova în eforturile de integrare europeană, consolidare a rezilienței, democrației și statului de drept și modernizare a forțelor armate;
 - ✓ este de amintit că Republica Moldova a devenit prima țară care a semnat

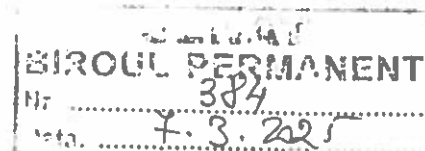
- un parteneriat în domeniul securității și apărării cu UE, la 21 mai 2024;
- ✓ ajutorul financiar oferit prin Facilitatea Europeană pentru Pace este esențial pentru modernizarea forțelor armate ale Republicii Moldova, fiind important ca UE să continue sprijinul susținut pentru securitatea, stabilitatea și reziliența Republicii Moldova;
- **recomandă:**
- ca în Comunicare, referitor la Albania, în privința necesității de intensificare a ritmului reformelor, pe palierul respectării drepturilor de proprietate să fie menționat explicit cazul "Casei Nicolae Iorga" din Saranda – Institutul Român din Albania de Studii și Cercetări Arheologice, proprietate care trebuie retrocedată statului român drept condiție pentru avansarea parcursului statului albanez spre UE;
 - ca în comunicare, referitor la Serbia, în privința respectării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, să fie menționată explicit necesitatea ca autoritățile de stat sârbe să introducă studiul limbii române și al elementelor culturii românești în programa curriculară de învățământ pentru etnicii români din Serbia de Răsărit (Timoc) și să acorde autorizații de construcții pentru lăcașuri de cult / biserici / capele în care etnicii români timoceni să poată oficia slujbe religioase în limba maternă română, în paralel cu renunțarea, de către respectivele autorități de stat sârbe, la măsurile de inventare și promovare a așa-zisei limbi "vlahe", diferite de limba română și a așa-zisului popor "vlah", diferit de națiunea română, inclusiv în formularele de recenzare la recensăminte, drept condiții pentru avansarea parcursului statului sârb spre UE.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu **unanimitatea** voturilor membrilor prezenți, formularea unei **Opinii la COM (2024) 690 final**.

Comisia pentru afaceri europene supune Plenului Senatului spre dezbatere și adoptare proiectul de hotărâre privind adoptarea prezentei Opinii, în conformitate cu art. 34 din Anexa la Regulamentul Senatului aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTE,
Senator Mihai Coteț

SECRETAR,
Senator Andrei - Emil Dîrlău

Parlamentul României
Senat
Secretar General

Memorandum intern

Către:	Biroul Permanent al Senatului
De la:	Secretar general al Senatului Domnul Mario-Ovidiu Oprea
Tema:	Proiecte de Hotărâre ale Senatului privind consultarea parlamentelor naționale, conform prevederilor Protocolului (nr. 1), anexat Tratatului de la Lisabona

Vă înaintăm proiectele de Hotărâre ale Senatului privind consultarea parlamentelor naționale pentru următoarele documente europene cu caracter nelegislativ (Protocolul nr.1, anexat Tratatului de la Lisabona):

Pachetul de toamnă privind Semestrul European 2025

1. COM(2024) 700 final - Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții - Semestrul european 2025 - Pachetul de toamnă
2. COM(2024) 701 final - Propunere de Raport comun privind Ocuparea Forței de Muncă al Comisiei Europene și Consiliului
3. COM(2024) 702 final - Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European - Raport privind mecanismul de alertă 2025 elaborat în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice
4. COM(2024) 704 final - Recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro
5. COM(2024) 705 final - Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Banca Centrală Europeană - Semestrul european 2025: noul cadru de guvernanță economică prinde contur

pentru a fi înscrise pe ordinea de zi a ședinței plenului Senatului.

Anexe: proiectele de Hotărâre ale Senatului și rapoartele Comisiei pentru afaceri europene

Parlamentul României Senat

PROIECT

HOTĂRÂRE

referitoare la Pachetul de toamnă privind Semestrul European 2025

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții - Semestrul european 2025 - Pachetul de toamnă
COM(2024) 700 final

Propunere de Raport comun privind Ocuparea Forței de Muncă al Comisiei Europene și Consiliului
COM (2024) 701 final –

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European - Raport privind mecanismul de alertă 2025 elaborat în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice
COM (2024) 702 final –

Recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro
COM (2024) 704 final

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Banca Centrală Europeană
Semestrul european 2025: noul cadru de guvernare economică prinde contur
COM (2024) 705 final

În temeiul dispozițiilor art. 67 și art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, precum și ale *Protocolului (nr. 1) privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană*, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

În baza raportului Comisiei pentru Afaceri Europene nr. LXII/59/04.03.2025,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1.- Senatul României:

(1) Consideră că:

- a) Pachetul de toamnă privind Semestrul European 2025 oferă o imagine de ansamblu asupra noului cadrului de guvernare economică al UE, incluzând recomandări privind evaluarea planurilor bugetar-structurale pe termen mediu, avize pentru evaluarea proiectelor bugetare ale statelor membre din zona euro, recomandări în vederea

încetării situației de deficit excesiv pentru statele membre aflate în această situație, între care și România;

- b) raportul privind mecanismul de alertă identifică statele membre despre care Comisia Europeană consideră că pot fi afectate sau riscă să fie afectate de dezechilibre, pe baza unei lecturi economice a tabloului de bord al procedurii privind dezechilibrele macroeconomice.

(2) Constată că :

- a) Semestrul European oferă cadrul adecvat pentru a avansa pe calea investițiilor și a reformelor necesare. Pachetul de primăvară al Semestrului European va cuprinde Recomandări specifice fiecărei țări, menite să abordeze principalele provocări semnalate în Rapoartele de țară. România participă activ în toate etapele Semestrului și menține un dialog constant cu reprezentanții Comisiei;
 - b) o evaluare economică pentru a stabili dacă dezechilibrele se agravează, sunt în curs de corectare sau au fost corectate va fi efectuată în cadrul bilanțurilor aprofundate din 2025, care urmează să fie publicate în prima jumătate a anului 2025. Țările vizate vor fi Cipru, Germania, Grecia, Italia, Ungaria, Țările de Jos, România, Slovacia și Suedia. Estonia ar trebui să facă obiectul unui bilanț aprofundat;
 - c) sunt stabilite etapele procedurii aplicabile deficitelor excesive în cazul statelor membre care fac obiectul unei astfel de proceduri, respectiv pentru Belgia, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia și Slovacia, precum și România, care face obiectul unei proceduri de deficit bugetar excesiv din 2020;
 - d) România a prezentat un Plan bugetar structural pe termen mediu cu perioadă de ajustare graduală 2025-2031, pentru care Comisia a evaluat o traiectorie bugetară credibilă, propunând aprobarea acesteia în recomandarea Consiliului UE. Conform acesteia, România trebuie să pună capăt situației de deficit excesiv până în 2030.
- (3) Susține că s-a acordat atenție și acordă o atenție sporită monitorizării procedurilor Semestrului European și sunt sprijinite demersurile de reducere a deficitului bugetar al României în echilibru cu stimularea investițiilor care să genereze creștere economică.

Art. 2.- Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar Opinia cuprinsă în prezenta hotărâre se transmite instituțiilor europene.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința dinmartie 2025, cu respectarea prevederilor art. 76 alin (2) din Constituția României, republicată.

Președintele Senatului
Mircea ABRUDEAN

București,martie 2025
Nr.

XXXVII / 18 4 / 06.03.2025.

Parlamentul României
Senat

Comisia pentru Afaceri Europene

Raport
la
Pachetul de toamnă privind Semestrul European 2025

COM(2024) 700 final – Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții - Semestrul european 2025 - Pachetul de toamnă

COM (2024) 701 final – Propunere de Raport comun privind Ocuparea Forței de Muncă al Comisiei Europene și Consiliului

COM (2024) 702 final – Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European - Raport privind mecanismul de alertă 2025 elaborat în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice

COM (2024) 704 final - Recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro

COM (2024) 705 final – Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Banca Centrală Europeană Semestrul european 2025: noul cadru de guvernare economică prinde contur

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată, în temeiul Protocolului nr. 1 privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în vederea examinării Pachetului de toamnă privind Semestrul European 2025.

Ședința a avut loc în data de 4 martie a.c. în format hibrid, în conformitate cu articolul 137 din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare. În vederea examinării documentului european, au fost analizate Fișele de sinteză ale Serviciului pentru afaceri europene și punctele de vedere de la Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale și de la Ministerul Finanțelor Publice.

La lucrările comisiei au participat reprezentanți de la Ministerul Finanțelor Publice și de la Ministerul Afacerilor Externe.

Comisiile permanente sesizate, respectiv Comisia Economică, Industrii și Servicii, Comisia de Muncă, Familie și Protecție Socială, Comisia pentru Buget, Finanțe, Activitate Bancară și Piață de Capital nu au avut observații.

Descrierea documentului:

În completarea setului de documente prezentat în noiembrie 2024, respectiv prima parte a Pachetului de toamnă al Semestrului European 2025, Comisia Europeană a publicat cea de-a doua parte a acestui Pachet, care marchează începutul Semestrului European 2025, cadrul de coordonare a politicilor economice și sociale. Sunt identificate provocările socio-economice, oferind orientări cu privire la măsurile de politică necesare să asigure coerența dintre dimensiunea UE, cea națională și cea regională.

În urma examinării, membrii comisiei:

1. consideră că:

- Pachetul de toamnă privind Semestrul European 2025 oferă o imagine de ansamblu asupra noului cadrului de guvernare economică al UE, incluzând recomandări privind evaluarea planurilor bugetar-structurale pe termen

mediu, avize pentru evaluarea proiectelor bugetare ale statelor membre din zona euro, recomandări în vederea încetării situației de deficit excesiv pentru statele membre aflate în această situație, între care și România;

- Raportul privind mecanismul de alertă identifică statele membre despre care Comisia Europeană consideră că pot fi afectate sau riscă să fie afectate de dezechilibre, pe baza unei lecturi economice a tabloului de bord al procedurii privind dezechilibrele macroeconomice.

2. constată că:

- Semestrul European oferă cadrul adecvat pentru a avansa pe calea investițiilor și a reformelor necesare. Pachetul de primăvară al Semestrului European va cuprinde Recomandări specifice fiecărei țări, menite să abordeze principalele provocări semnalate în Rapoartele de țară. România participă activ în toate etapele Semestrului și menține un dialog constant cu reprezentanții Comisiei;
- o evaluare economică pentru a stabili dacă dezechilibrele se agravează, sunt în curs de corectare sau au fost corectate va fi efectuată în cadrul bilanțurilor aprofundate din 2025, care urmează să fie publicate în prima jumătate a anului 2025. Țările vizate vor fi Cipru, Germania, Grecia, Italia, Ungaria, Țările de Jos, România, Slovacia și Suedia. Estonia ar trebui să facă obiectul unui bilanț aprofundat.;
- sunt stabilite etapele procedurii aplicabile deficitelor excesive în cazul statelor membre care fac obiectul unei astfel de proceduri, respectiv pentru Belgia, Franța, Italia, Ungaria, Malta, Polonia și Slovacia, precum și România, care face obiectul unei proceduri de deficit bugetar excesiv din 2020;
- România a prezentat un Plan bugetar structural pe termen mediu cu perioadă de ajustare graduală 2025-2031, pentru care Comisia a evaluat o traiectorie bugetară credibilă, propunând aprobarea acesteia în recomandarea Consiliul

UE. Conform acesteia, România trebuie să pună capăt situației de deficit excesiv până în 2030;

3. susțin că:

- **s-a acordat atenție și acordă o atenție sporită monitorizării procedurilor Semestrului European și sunt sprijinite demersurile de reducere a deficitului bugetar al României în echilibru cu stimularea investițiilor care să genereze creștere economică.**

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu majoritate de voturi a membrilor prezenți, formularea **unei opinii la Pachetul de toamnă privind Semestrul European 2025.**

Comisia pentru afaceri europene supune Plenului Senatului, spre dezbateră și adoptare, proiectul de hotărâre privind adoptarea prezentului Raport, în conformitate cu art. 34 din Anexa la Regulamentul Senatului aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTE,

Senator

Mihai COTET

SECRETAR,

Senator

Andrei Emil DÎRLĂU